

Vragen over fiscale zaken rondom ondernemend kerk-zijn

Steeds meer lokale kerken zien de noodzaak en het nut in van het uitvoeren van (winstgevende) activiteiten en het geven van een andere niet-kerkelijke (commerciële) invulling aan hun kerkelijke gebouwen. Hiermee kunnen zij opbrengsten genereren en hun lokale kerk-zijn financieren. Daarbij is het wel verstandig om met een aantal aspecten rekening te houden.

TEKST NICO DE JONG BEELD ADOBE STOCK

Wanneer loopt de ANBI-status van de kerk gevaar en hoe voorkom je dat?

Giften aan een ANBI (een Algemeen Nut Beogende Instelling) zijn voor de gevers aftrekbaar van de inkomstenbelasting. Daarnaast is de ontvangende instelling vrijgesteld van schenk- en erfbelasting. Kerken behorend tot de Protestantse Kerk vallen in

principe binnen de groepsbeschikking van de landelijke kerk. ANBI's mogen commerciële activiteiten uitvoeren, mits deze activiteiten bijdragen aan de hoofddoelstelling of hoofdactiviteit van de ANBI. Belangrijk is dat de commerciële activiteiten niet zodanig omvangrijk worden dat de organisatie feitelijk als een commercieel bedrijf wordt beschouwd. Er mag geen winstoogmerk zijn. Bij een activiteit als verhuur mag dit een ondersteunende activiteit zijn, bijvoorbeeld om inkomsten te genereren voor het onderhoud van de gebouwen of om kerkelijke activiteiten te ondersteunen. De ANBI-status vereist dat de kerk minstens 90% van haar activiteiten richt op het algemeen nut.

Wanneer moet een kerk btw gaan berekenen?

Kerkelijke gemeenten in de Protestantse Kerk, net als andere kerken en religieuze organisaties, hebben een bijzondere fiscale positie als het gaat om de omzetbelasting (btw). De meeste activiteiten van kerken vallen onder de algemene vrijstelling van de btw. Dit betekent dat kerken geen btw hoeven te berekenen over hun kerkdiensten en verdere religieuze activiteiten. Ook zijn zij vrijgesteld van btw als het gaat om inkomsten uit giften, collectes en vaste vrijwillige bijdragen.

Diensten die direct verband houden met de uitoefening van haar religieuze functie, zoals erediensten, huwelijksinzegeningen, en begrafenissen, zijn ook vrijgesteld van btw. Deze activiteiten worden niet beschouwd als commerciële diensten.

Als kerken activiteiten ontplooiën die als commerciële diensten worden aangemerkt, kunnen ze te maken krijgen met btw-verplichtingen. Denk bijvoorbeeld aan de verhuur van zaalruimte aan externe groepen of de verkoop van goederen, zoals boeken en producten. Als de omzet zeer gering is (onder €20.000,-), kan gebruik gemaakt

worden van de kleineondernemersregeling (KOR). In dat geval geldt een vrijstelling voor de btw.

Geen omzetbelasting verschuldigd zijn betekent dan ook geen recht op aftrek van voorbelasting (btw op gemaakte kosten) voor activiteiten of de inkoop die daarmee verband houdt. Alleen voor kosten, die direct verband houden met btw-belaste activiteiten, kunnen kerken de voorbelasting terugvorderen.

Als er sprake is van een vrijwilligersvergoeding die hoger ligt dan de gebruikelijke onkostenvergoeding, kan er overigens ook btw van toepassing zijn. Wanneer een kerk een gebouw beheert dat wordt verhuurd voor andere maatschappelijke doeleinden, zoals kinderopvang of zorgactiviteiten, kan er ook sprake zijn van btw-plicht, afhankelijk van de aard van de verhuur en de huurders.

Meer informatie

Meer informatie over fiscaal gerelateerde zaken is te vinden in onze kennisbank onder het thema 'fiscale vragen' (zie: www.kerkrentmeester.nl/fiscale-vragen).

Het is belangrijk voor kerken om goed te beoordelen welke activiteiten onder de vrijstelling vallen en welke niet. Voor specifieke situaties (dat geldt ook voor de andere vragen) is het raadzaam om advies in te winnen bij een fiscaal adviseur. Denk vooral bij het starten van nieuwe activiteiten na over de consequenties die dat kan hebben voor ANBI status en fiscale vrijstellingen.

VKB Kerkrentmeesters heeft een netwerk van partners. Kijk op kerkrentmeester.nl/partners of partners-adviseurs voor VKB-partners die je hierbij kunnen helpen.

Voor welke kerken geldt de vennootschapsbelasting (vpb)?

Kerken in Nederland zijn doorgaans een ANBI en in principe vrijgesteld van vennootschapsbelasting voor hun religieuze en niet-commerciële activiteiten. Echter, als een kerk commerciële activiteiten ontplooit, kan zij wel vennootschapsbelasting verschuldigd zijn. Dit geldt bijvoorbeeld als de kerk inkomsten genereert uit de verhuur van onroerend goed of de verkoop van goederen en diensten die niet direct verband houden met haar religieuze doelstellingen. De Belastingdienst beschouwt een kerk als belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting als zij een onderneming drijft en daarmee winst maakt. Hierbij wordt gekeken of de activiteiten van de kerk concurreren met commerciële ondernemingen.